
TOBAKS PRODUCENTERNE

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Att: Brit Borum Madsen, Specialkonsulent, Primær Sundhed og Forebyggelse

Mail: bbm@sum.dk

København den 6. januar 2015

Høringssvar

Tobaksproducenterne takker for muligheden for at kommentere udkastet til forslag til lov om ændring af lov om fremstilling, præsentation og salg af tobaksvarer (forbud mod salg af løs snus og lignende tobaksprodukter i Danmark).

Svensk type snus¹ er mindre skadeligt end andre tobaksprodukter, og Danmark har en lang tradition for produktion og salg af snus. Tobaksproducenterne finder, at det foreslåede forbud mod salg af løs snus i Danmark vil være uhensigtsmæssigt, fordi:

- Lovforslagets produktdefinitioner er uklare og skaber mulighed for misforståelser og fejlfortolkninger.
- Snus er mindre skadeligt end røgtobak, og med et forbud fratages danskerne muligheden for at skifte røgtobak ud med et mindre skadeligt, lovligt produkt.
- Erfaringer fra udlandet viser, at et forbud ikke fører til bedre folkesundhed, men derimod til øget illegal handel.
- Det eksisterer i dag et illegalt marked for snus i Danmark, og den illegale handel med snus er stigende. Risikoen ved illegal handel med tobak er lille og fortjenesten stor.

¹ Svensk type snus bliver i modsætning til amerikansk snus pasteuriseret. I pasteuriseringsprocessen mindskes forekomsten af tobaksspecifikke nitrosaminer, som er med til at gøre tobak skadeligt.

Definitioner:

For tobaksproducerende virksomheder er det afgørende at kunne skelne juridisk mellem forskellige tobaksprodukter som snus, skrå og tyggetobak.

I henhold til udkastet, vil § 19 affattes således: "Detailsalg af tobak, der indtages oralt, og som ikke er bestemt til at ryges eller tygges, er ikke tilladt på det danske marked."

Dette erstatter den nuværende § 19: "Salg af pulveriseret tobak i form af snus pakket i porøse portionsbreve eller lignende til indlægning i mundhulen er ikke tilladt."

Den ny § 19 er i overensstemmelse med EU's tobaksvaredirektiv, men den er samtidig uklar og åbner for fortolkning af definitionen på snus og tyggetobak. Med uklarhed om definitionerne følger en risiko for, at producenterne uforvarende bryder den ny lovgivning.

Tobaksproducenterne anbefaler, at definitionerne tydeliggøres. For snusens vedkommende kan det eksempelvis gøres ved at skrive definitionen fra udkastets overvejelser ind i lovteksten: "... snus, dvs. fint malet eller fintskåret tobak, der er bestemt til indtagelse ved, at det anbringes mellem tandkødet og læben..."

For tyggetobakkens vedkommende kan det gøres ved at sætte et minimumskrav til skråens størrelse, for eksempel 2x5 millimeter.

Tobak og sundhed:

Brug af tobak er sundhedsskadeligt, men ikke al tobak er ens. Brug af svensk type snus indebærer en markant lavere risiko for helbredsskader end eksempelvis cigaretrykning. Dette er der bred enighed om i forskningen, og det understøttes af EU's uafhængige videnskabelige komité, SCENIHR.

I Sverige er snus tilladt, og her ses en tydelig effekt på antallet af lungekræfttilfælde, hvor forekomsten er halvt så stor som i Danmark målt per capita. Også andre rygerelaterede kræftformer har en lavere frekvens i Sverige end i Danmark. Svenskerne har den laveste andel rygerelaterede

sygdomstilfælde i EU². Disse forskelle kan i høj grad tilskrives svenskernes mulighed for lovligt at bruge svensk type snus i stedet for røgtobak.

Også i Norge er der langt flere brugere af svensk type snus end i Danmark, og andelen er stigende på bekostning af rygere. Det norske SIRUS (Statens Institut for Rusmiddelforskning) har dokumenteret, at snus er det mest effektive middel til rygestop, og instituttet advokerer jævnligt for dette synspunkt i den offentlige debat. 13. november 2014 fik to af SIRUS' forskere offentliggjort en artikel i International Journal of Environmental Research and Public Health, hvor de viste, at 20,9 % af alle succesfulde rygestop i Norge skyldes snus.³

Med et totalforbud mod snus fratages danskerne muligheden for at skifte røgtobak ud med et mindre skadeligt produkt.

Erfaringer fra udlandet:

Snus er i høj grad et skandinavisk fænomen. Mens snus er tilladt i Norge og Sverige, har Finland gennemført et forbud. Det er derfor oplagt at se på de finske erfaringer.

Da Finland i 1995 indtrådte i EU, indførte landet også et forbud mod snus, mens Sverige forhandlede sig til en undtagelse. I 1995 var snus vidt udbredt i Finland, og brugen var stigende. Andelen af finner, der røg cigaretter, var derimod faldende.

Ligesom Danmark i dag, blev finnerne dengang frataget en mulighed for lovligt at vælge et mindre skadeligt produkt. Og ligesom Finland dengang, oplever Danmark i dag en stigende forbrugerinteresse for snus på bekostning af cigaretter.

Det vurderes i dag, at rygefrekvensen i Finland er 3,47 procentpoints højere, end den ville have været, hvis snus stadig var tilladt.⁴

Omkring 100.000 finner bruger snus dagligt. Det finske snusforbud har med andre ord ikke forhindret finnerne i at snuse, men den begrænsede adgang til

² WHO-IARC Worldwide Mortality Database

³ Lund, Ingeborg og Lund, Karl Erik: *How has the availability of snus influenced cigarette smoking in Norway?*, International Journal of Environmental Research and Public Health, 2014, 11

⁴ Maki, Jennifer: *The incentives created by a harm reduction approach to smoking cessation: Snus and smoking in Sweden and Finland*, International Journal of Drug Policy 2014

lovlig snus har gjort det vanskeligt at bruge snus som generel erstatning for cigaretter.

Givet snusens lavere skadelighed, må snusforbuddet altså antages at have haft en negativ effekt på den samlede finske folkesundhed.

Illegal handel:

I Danmark er snus i portionsposer allerede forbudt, men produktet er alligevel tilgængeligt. Der findes en væsentlig illegal handel med svensk portionspakket snus over hele Danmark. Det estimeres, at der i dag er 50.000 brugere af den lovlige løse snus og et tilsvarende antal brugere af illegal portionspakket snus. Tobaksproducenternes medlemsvirksomheders markedsobservationer indikerer, at salget af illegal snus i Danmark er kraftigt stigende.

Med et kommende forbud også mod løs snus må den illegale handel forventes at stige, både den fysiske i form af organiseret import til salg i Danmark, samt private køb over internettet.

Der foregår i dag organiseret smugling af andre tobaksprodukter, især cigaretter, og det må forventes, at omfanget af smuglet snus vil stige markant, idet efterspørgslen efter snus ikke falder, blot fordi produktet forbydes.

Tobaksproducenterne anbefaler, at der allerede nu tilføres flere ressourcer til en øget politi- og toldindsats.

Tobaksproducenterne anbefaler desuden, at Folketinget overvejer, om strafframmen for tobakssmugling generelt revideres, så risikoen forbundet med smugling stemmer overens med de indtægter, som kriminelle nu og i fremtiden kan hente ved illegal handel med snus og andre tobaksprodukter.

Tobaksproducenterne står til rådighed, hvis Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse har spørgsmål eller kommentarer til ovenstående.

Med venlig hilsen

Louise Feilberg

Direktør

